

NOCTUA

SIVE

NOVA EX BIBLIOTHECA VETERINARIA

Kiadja a Szent István Egyetem Állatorvos-tudományi Könyvtár, Levéltár és Múzeum

2008. december
12. évfolyam 4. szám

**Kellemes karácsonyi ünnepeket és
boldog új évet kívánunk
minden kedves Olvasónknak!**

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Köszönetet mondunk az Állatorvos-tudományi Könyvtár, Levéltár és Múzeum és valamennyi használonk nevében mindazoknak, akik a 2008. évben a könyvtárat adományukkal, munkájukkal, tanácsaikkal vagy az Alapítvány az Állatorvostudományért számlájára (száma: 11707024-20292975) befizetett összeggel támogatták. Nevük a könyvtár honlapján olvasható.

(<http://konyvtar.univet.hu/konyvtar/adomany.htm>)

KÉT FIZETÉSBŐL...

Az év vége közeledtével óhatatlanul is feltámadnak a számvető gondolatok, különösen egy olyan átmeneti évben, amilyen a 2008-as volt.

Átmeneti, mert a könyvtár anyagi bázisa nemcsak a gazdasági válság miatt, hanem a pályázati rendszer EU-sodása következtében is változóban van. Ebben az évben nyolc pályázaton indult a könyvtár, amelyből haton összesen 3,5 millió forintot nyert. Ezek közül azonban négyet csak a következő évben valósíthatunk meg. Több hónapos készülődés után nemrégiben került kiírásra az a „nagy pályázat” (TÁMOP), amely a virtuális tér felé irányuló fejlesztésekre ad lehetőséget egy nagyobb könyvtári konzorcium keretében. Természetesen olyan alapvető dolgokat mint tömörített polcok nem lehet ebből beszerezni.

A könyvtár költségvetésének felét átcsoportosították a folyóirat előfizetésekre, így ebben az esztendőben két szellemi foglalkozású magyar alkalmazott átlagos bruttókeresetét (6 millió forint) költhettük el mindarra, ami a rezsín és a béren kívül van a vécpapírtól a péccáalkatrészekig. Ennek ellenére igyekeztünk minden szolgáltatást a megszokott színvona-

lon nyújtani. A többi alapfeltételt csak külső forrásból tudtuk előteremteni. A könyvtár keretének bő háromszorosát költi az Állatorvostudományi Kar arra a mintegy 120 külföldi folyóiraatra, amely a magyar állatorvos-társadalom egészének a rendelkezésére áll. Könyveket a továbbképzési és doktori bevételekből, valamint az Országos Dokumentumellátó Rendszer támogatásából vehetünk. Adatbázisainkat javarészt a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium finanszírozta.

Minél ingatagabb a gazdasági helyzet, annál inkább ragaszkodunk az előremenekülés stratégiájához. Források hiányában leginkább saját munkánkkal vághatunk új ösvényeket.

Ebben az évben – szintén erőteljes kari és pályázati támogatással – nyert megfelelő új helyet a kar levéltára, és ezzel együtt a felújított Állatorvos-történelmi Gyűjtemény is, amelynek tárgyai a virtuális múzeumban is láthatók. E jelentős történelmi értékeket bemutató honlap mellett megnyílt a számos forrást integráló *Magyar Állatorvosi Panteon* is.

Tavasszal élénk érdeklődést kiváltó továbbképzés-sorozatot tartottunk adatbázis-konzorciumi partnereinknek, és több alkalommal vettünk részt állatorvosi továbbképzéseken, konferenciákon is. Jelentősen emelkedett a „Könyvtári informatika” távoktatásban résztvevő hallgatók száma.

Megalakítottuk a Fejlesztés, Innováció, Szolgáltatás (FINESZ) tanácsadócsoportot. A tagok – gyakorló állatorvosok, egyetemi oktatók és hallgatók – fejlesztési elképzeléseit igyekeztünk megvalósítani, terveinkbe beépíteni. Mert terveink mindig vannak. (O. É.)

EGY MOZGALMAS HONLAP MARGÓJÁRA

A minap találkoztam a francia állatorvosi egyetem honlapjával: <http://www.vet-alfort.fr/>. Az *École Nationale Vétérinaire d'Alfort* alapítási éve 1766. A legrégebbi állatorvosképző intézmény ma is az eredeti helyszínén található, az Alfort Várkastélyban, melyet 1765-ben adott el eredeti tulajdonosa, *Borme* báró, az egyetem alapítójának, *Claude Bourgelat*-nak.

A franciaországi egyetem első kinevezett professzora, egyszersmind az Anatómiai Intézet vezetője *Honoré Fagonard* volt. A ma a Francia Mezőgazdasági és Halászati Minisztériumhoz tartozó felsőoktatási intézmény 11 hektáron terül el a Marne folyó torkolatánál, a Marne-völgyében. Az állatorvosképzés központja mintegy ezer személy befogadására alkalmas (hallgatók, oktatók-kutatók, adminisztratív és technikai személyzet). A képzés időtartama összesen hét év: két év előképzés, négy év alapképzés és egy év a szakdolgozat elkészítésére. Az egyetem területén hét kutatóegység van laboratóriumokkal. Állatorvosi ellátás is folyik: évente 31.373 vizsgálat történik.

Az egyetemi oktatásnak Alfort mellett még két helyszíne van: Champignelles-ben és Le Cirale-ban. A burgundiai Champignelles a

klinikai oktatás kiegészítését szolgálja állattenyésztés és állati eredetű termékek kutatása területén. Le Cirale a lovak mozgásszervi megbetegedéseinek diagnosztizálására és kutatására 1999-ben létrehozott alsó-burgundi központ.

Az egyetem honlapján remek virtuális sétákat tehetünk a Botanikus Kertben és a *Fragonard* nevét viselő múzeumban. Ez utóbbiban található *Fragonard* izommodelljei.

A 18. században két uralkodó anatómiai iskoláról beszélhetünk. A természetes irányzat szerint a testeket alkoholban konzerválták vagy kiszáritották, míg a mesterséges irányzat képviselői másolatokat készítettek gipszből vagy viaszból. *Fragonard*, a természetes irányzat elkötelezettje, a hagyományos konzerváló technikát használta művészi ihletettséggel. Kilenc évet töltött el mintegy ezer anatómiai tárgy elkészítésével. Néhányat ezek közül az orvosi oktatásban is használtak. Ezeknél a preparátumoknál az egyes szervrendszerek bemutatására fókuszált és a sajátos kidolgozás miatt sikerült megmozgatni a diákok fantáziáját. *Fragonard* úgy gondolta, hogy az emberi testet, mint a művészi kifejezés alapanyagát a halál pillanatának megragadására hívja segítségül.

Mindössze 21 modell őrzi *Fragonard* emlékeit, valamennyi a múzeum harmadik szobájában található (<http://musee.vet-alfort.fr/>), amely vetekszik a világszerte kasszasikert hozó „Bodies” kiállítással.

Az apokalipszis lovasa

Dürer híres festményének megelevenedett képe ez az álló modell – *Fragonard* izommodelljei közül a legnagyobb. Egy emberi alak a lován, kifestett bőrében lovagol az örökkévalóságba. A lovas kék bársony gyeplőket tart a jobb kezében – színben hozzáigazítva a zablához – bal kezében pedig egy ostort. A látvány háborzongató hatását fokozza, hogy az apokalipszis lovasát báránnyon vagy csikón lovagló emberi magzatok veszik körül, mintegy sereget képezve.

Az állkapcsos ember létrehozására a filiszteusokra számárállkapoccsal lesújtó Sámson legendája ihlette *Fragonard*-t. A munka különleges erőt sugároz: az alak karjával fenyegetően lendíti az állkapocscsontot, szája összeszorítva, tekintete kegyetlen.

Az állkapcsos ember

Fragonard a felnőtt testeknél alkalmazott módszerhez hasonlóan sok halvaszületett gyermeket boncolt. A magzati artériákat feltöltötte viasszal, ha pedig a véresek átmérője túl kicsi volt, akkor azokat viasszal fedte be. A koponyákat felnyitotta az agy eltávolítása céljából. Az izmokat és az idegeket kipreparálta, majd később a mozdulatot ábrázoló testtartásban kiszáritotta – korában (is) nagy megütközést kelteve.

Emberi magzatok tánca

Az egyetemi honlap érdekessége még, hogy az oktatás címszó alatt megtalálható a TÉZISEK-ON-LINE címszó alatt az elfogadott doktori értekezések teljes szövege. A HALLGATÓK JOGAI ÉS LEHETŐSÉGEI címszó alatt pedig a végzetek részére álláskereső linkeket sorol fel. (B. dr. A. I.)

DISSZERTÁCIÓ A KUTYAHARAPÁSRÓL

Karunk egyik jamaicai származású volt hallgatója (1988–1993), *Locksley L. Mc. V. Messam* doktor (aki annak idején a parazitológiai tanzséken készítette el szakdolgozatát) – az Alma Mater iránti tiszteletének kifejezéséül – megküldte a Kaliforniai Egyetemen (Davis, USA) 2006-ban elkészült és ez évben megvédett PhD értekezésének egy példányát. Az értekezés címe: *Human-Canine Interactions: A Risk Factor for Dog Bites? A 180 oldalas értekezés kérdőíves felmérések adatait dolgozza fel (korszerű statisztikai módszerek alkalmazásával) arról, hogy a kutyák és gazdáik közötti kapcsolat különféle körülményei mennyire játszhatnak szerepet a kutyaharapások előfordulásában. Locksley ez év júliustól a grenadai St. Georges University (Department of Public Health and Preventive Medicine, School of Medicine) oktatója. Az értekezés az érdeklődők rendelkezésére áll az Állatorvostudományi Könyvtárban. (dr. K. T.)*

MEGGÚGLIZOM...

Apró-cseprő vagy nagy horderejű kérdések kapcsán is sokszor halljuk: „Miért nem nézed meg az interneten?” – és tényleg, szinte mindenre kapunk valamilyen választ, ha „meggúglizunk”. Tetszik vagy sem, különösen a net-generáció hajlamos arra, hogy egy-egy többkilós lexikon-kötet helyett a klaviatúrát válassza, és legtöbbször nem is csalódik. Igaz, a kritikus olvasás itt még sokkal fontosabb, mint a szerkesztett, lektorált nyomtatott információ esetében.

Nyomtatott információ... Hogy is van ez?

Keressük fel a kiadókkal és könyvtárakkal kötött szerződések alapján létrehozott Google könyvkeresőt (<http://books.google.com> vagy <http://books.google.hu>) és keressünk az „állatorvos” szóra, egy magyar kifejezésre.

Google Könyvkereső veterinary date:2005-2008 Könyvek keresése Saját könyvtáram | Bejelentkezés

Információ erről a könyvről **Könyv olvasása** **Toxicological Evaluation of Certain Veterinary Drug Residues in** oldal Keresés a könyvben Ugrás

The monographs contained in this volume were prepared at the sixty-sixth meeting of the Joint FAO/WHO Expert Committee on Food Additives (JECFA), which met at FAO headquarters in Rome, Italy, 22–28 February 2006. These monographs summarize the data on the safety of residues in food of selected **veterinary** drugs reviewed by the Committee.

The sixty-sixth report of JECFA has been published by the World Health Organization as WHO Technical Report No. 939. Reports and other documents resulting from previous meetings of JECFA are listed in Annex 1. The participants in the meeting are listed in Annex 3 of the present publication; a summary of the conclusions of the Committee is given in Annex 4. Some of the substances listed in Annex 4 were considered at the meeting for residue evaluation only.

Residue monographs that were developed at the sixty-sixth meeting of JECFA will be published in the FAO JECFA Monographs No. 2. The toxicological monographs in the present publication should be read in conjunction with the residue monographs and the report.

JECFA serves as a scientific advisory body to FAO, WHO, their Member States and the Codex Alimentarius Commission, primarily through the Codex Committee on Food Additives and Contaminants and the Codex Committee on Residues of **Veterinary** Drugs in Foods, regarding the safety of food additives, residues of **veterinary** drugs, naturally occurring toxicants and contaminants in food. Committees accomplish this task by preparing reports of their meetings and publishing specifications or residue monographs and toxicological monographs, such as those contained in this volume, on substances that they have considered.

The toxicological monographs contained in the volume are based on working papers that were prepared by Temporary Advisers. A special acknowledgement is given at the beginning of each monograph to those who prepared these working papers.

Many proprietary unpublished reports are unreferenced. These were voluntarily submitted to the Committee by various producers of the **veterinary** drugs

This volume contains toxicological monographs prepared at the 66th meeting of the Joint FAO/WHO Expert Committee... [továbbiak >](#)

[2 ismertetés](#) - [ismertetés írásra](#)
[Hozzáadás a saját könyvtárhoz](#)
[Tartalomjegyzék](#)

Order from a bookstore

[World Health Organization](#) - Kiadó
[Alexandra](#)
[Anima](#)
[Bookline](#)
[Libri](#)

[A könyv keresése egy könyvtárban](#)

World Health Organization
Kiadó: [World Health Organization](#)
Engedély alapján megjelenített oldalak

Mit látunk? Több tucat „becsületes” nyomtatott forrásba kukkanthatunk be egy-egy kulcslyuknyi résen, pontosan ott, ahol a keresett szó előfordul! Ha a „veterinarian” angol kifejezést írjuk be, és a speciális keresésben bejelöljük a „csak teljes nézet” gombot, akkor rengeteg teljes könyvet, tanulmányt stb. kapunk, amelyeket elejétől a végéig elolvashatunk. Látszik, persze, hogy ezek a nyomtatottak elektronikus változatai. A könyvkereső számos olyan könyvet is bemutat, amelyeknek még részlete sincs az interneten, és megmutatja – reményeink szerint majd hazai adatokkal is –, hogy a könyv mely könyvtárban érhető el. A nagyobb hazai kereskedők már büszkén virítanak a tételek mellett. Természetesen saját elektronikus könyvtárát is építhetünk az iGoogle környezetben.

Sokan ismerik az **Amazon** kereskedő céget (<http://www.amazon.com>), amely szintén érdekes szolgáltatást kínál: a könyvkeresőbe egy nevet beírva nemcsak az illető által írt és szerkesztett műveket kapjuk meg, hanem azokat is, amelyekben rá hivatkoztak vagy amelyben megemlítették. Sőt, a könyv képére kattintva, majd a „Click to look inside” csábitásnak engedve pontosan megkapjuk az általunk keresett név vagy szó szövegtörzsetét, az oldalszámot, amelyen előfordul.

Vagyis: a nyomtatott könyvek egyre nagyobb arányban valóban a megbújnak valahol az internet mélyén, természetesen a kiadók, forgalmazók érdekének megfelelő védőbástyák mögött, és természetesen inkább az egyszerű olvasókra várva. Meggúglizhatóan. (O. É.)

KERESŐSULI 13.

Milyen új fejlemények vannak a röntgen alkalmazásában a kutyák fogszabályozása területén?

Google Tudós
(Google Scholar – <http://scholar.google.com/>)

A Google Tudós olyan lektorált tudományos dolgozatok, cikkek, disszertációk, könyvek stb. keresését biztosítja, amelyeket tudomá-

nyos kiadók, egyetemek, szakmai szervezetek adnak ki, illetve – az ún. láthatatlan vagy mélywebbe belekeresve – különböző szakterületi adatbázisok tartalmazzak.

A keresés a Google-ban megszokott módon történik: a szóköz jelentése AND, használható az OR, de számos – a szakirodalmi adatbázisokéhoz hasonló – kereső funkciót találunk az *Advanced Scholar Search* (Speciális keresés) űrlapján.

Az „orthodontia” és kifejezésként az „X ray”, valamint vagyilagosan a „dog OR dogs OR canine” szavakra keresve és az 1998–2008-as kiadási intervallumot megadva, a szakterületek közül az orvosi-állatorvosira szorítkozva 92 találatot kapunk. Ezt tovább szűkíthetjük pl. a szakterület vezető folyóiratában, a *The European Journal of Orthodontics* hasábjain megjelent, vagy valamelyik szerző tollából származó cikkekre.

Természetesen itt is működnek a Google keresés szabályai, így – a haladó keresést elhagyva – tovább bővíthetjük találataink számát, ha kérdésünket (szükség szerint az időbeli korlátozás, a forrásfolyóirat és a szakterület megtartásával) kiegészítjük szinonim kifejezésekkel, pl. így:

orthodontia OR orthodontics dog OR dogs OR canine X ray OR radiology OR radiography

A találati listában egy-egy tanulmány többféle internetes előfordulása is megjelenhet, s ezek között lehetnek teljes szöveggel elérhetőek. Ezt a találat bal oldalán feltűnő [PDF] jel is mutathatja. A könyveket hasonlóképpen a [BOOK], a csak hivatkozások között talált műveket pedig a [CITATION] jel vezeti be.

Milyen információt kapunk egy-egy tételről? Kiemelten – kattinthatóan – a dolgozat címét látjuk. Ez előtt állhatnak az előbb említett jelzések. A jelen példában a teljes szöveghez a jobb oldalon zöld nyíl mellett megjelenő link vezet. Általában a szerzők és a forrás (folyóirat, kiadó stb.) is megjelennek a cím alatt. A találat alsó sorában láthatjuk, hogy a Google Tudós hány hivatkozást tart számon (**Cited by**), amelyet erre a cikkre tettek, s ezeket ellenőrizhetjük is. Kérhetjük hasonló tartalmú cikkek keresését (**Related articles**), a témához kapcsolódó keresést az interneten (**Web**

Search), megrendelhetjük a cikk másolatát a British Library-től (**BL Direct**), vagy megtekinthetjük a cikk változatait (**All ... versions**). Ez utóbbi lehetőség sokszor vezet teljes szöveghez, amely pl. a dolgozat előzetes vagy konferencián előadott változata.

A Google Tudós (<http://scholar.google.hu>) magyar nyelven is elérhető. Sajnos itt a speciális keresésben jelenleg nem tudunk szakterületre szűkíteni, ami szerzői kereséskor nagyon megnehezíti a válogatást.

KERESŐSULI 14.

A kutyák fogszabályozásának irodalma az utóbbi 10 évben

Scirus – <http://www.scirus.com/>

A **Scirus** az Elsevier tudományos keresőgépe, amely egyaránt keres tudományos cikkeket (a Science Directben, a PubMed-ben és más adatbázisokban) és tudományos és egyéb honlapokat.

Itt is érdemes az *Advanced Search* módot választani, ahol kereső szavainkat (* jellel csokolva is) vagy kifejezéseinket (*Exact phrase*) kapcsolhatjuk AND (*All of the words*) és OR (*Any of the words*) logikai művelettel. Megadhatjuk, hogy a dokumentum vagy honlap mely részében (pl. Author, Article title, Journal title, Keywords stb.) keressen. Az elkerülni kívánt szavak elé tegyünk – (mínusz) jelet.

Az „orthodont*” kulcsszóra, valamint a „dog, dogs, canine” szavak bármelyikére kulcsszóként keresve és az 1998–2008-as intervallumot beállítva több mint 1000 tételt kapunk. Ha kivesszük a szemfog értelemben is használatos „canine” kifejezést, még mindig több száz tételünk marad. Végezhetünk szűkebb keresést is: *Information types*, *File formats*, *Content sources*, *Subject areas* lehetőségek közül válogatva, de találataink mellé, a képernyő bal oldalára a rendszer automatikusan generál szűkítési feltételeket.

Ezek között először azt láthatjuk, hogy a keresőgép kitüntetett forrásai (*Content sources*) közül melyik hány tételt tartalmaz, illetve hogyan oszlanak meg találataink fájl típus szerint. Ez alatt felkínálja a lehetőséget, hogy keresésünket bizonyos kulcsszavak alapján (*Refine your search*) finomítsuk. A szűkítést egyetlen kattintással végrehajthatjuk.

A *Journal sources* és a *Preferred web* kategóriában találataink jók lesznek. Lehet, hogy az alapértelmezésben fontosság szerint rangsorolt lista végén akadnak olyanok is, amelyek kevesebbet tartalmaznak keresési feltételeink közül.

A **Scirus** számos igen fontos tudományos forrást és egyetemi honlapot „tapogat le”, amelyek közül válogathatunk, akár olyanokat is, amelyek a teljes szövegek elérését is biztosítják. Ha ez mégsem sikerülne, kérje a cikkeket a bibliográfiai adatok alapján a könyvtártól.

Google Scholar Advanced Scholar Search

Find articles with all of the words with the exact phrase with at least one of the words without the words where my words occur

Author Return articles written by

Publication Return articles published in

Date Return articles published between

Subject Areas Return articles in all subject areas. Return only articles in the following subject areas:

- Biology, Life Sciences, and Environmental Science
- Business, Administration, Finance, and Economics
- Chemistry and Materials Science
- Engineering, Computer Science, and Mathematics
- Medicine, Pharmacology, and Veterinary Science
- Physics, Astronomy, and Planetary Science
- Social Sciences, Arts, and Humanities